

1
2
3
4
5
6
7

Tijd voor rechtvaardigheid
VERKIEZINGSPROGRAMMA
PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE
2019

Voorwoord

Voor u ligt het SP-verkiezingsprogramma voor de provincie Drenthe. Het programma is vastgesteld door onze leden op de regioconferentie. We gaan ons weer volop inzetten voor een groene, sociale en duurzame provincie, waarin ieder mens gelijke kansen krijgt. Met een integer bestuur dat er is voor al haar inwoners ongeacht inkomen, leeftijd, afkomst, geslacht, geaardheid of religie. Een provincie waar iedereen het recht heeft veilig te wonen, te werken en zichzelf te zijn.

De komende tijd zijn er belangrijke onderwerpen die moeten worden aangepakt, vaak in samenwerking met gemeenten en waterschappen. Hoe passen we de ruimte die nodig is voor het opwekken van duurzame energie zo goed mogelijk in? Op welke manier kunnen omwonenden meedoen en mee profiteren van deze goedkope energie? Lukt het ons om de asbestdaken voor 2025 te saneren? Hoe bestrijding we armoede en laaggeletterdheid? Hoe behouden we voldoende ziekenhuiszorg en voldoende werkgelegenheid?

Met een stem op de SP kiest u voor een actieve en praktische partij. We vechten tegen cynisme en kiezen voor hoop. We willen een rechtvaardige samenleving. Want een samenleving waarin miljarden weggegeven worden aan grote bedrijven, terwijl onze zorgverleners, agenten, buschauffeurs en leraren moeten vechten voor een beetje waardering, is niet rechtvaardig.

Op 20 maart 2019 kiest u de nieuwe leden voor Provinciale Staten. Uw stem telt dubbel want de door u gekozen Statenleden kiezen vervolgens op 27 mei 2019 de leden van de Eerste Kamer.

Met uw steun:

- Blijven we ons inzetten om, samen met de gemeenten, armoede, eenzaamheid en laaggeletterdheid te bestrijden.
- Zetten we ons in om de ziekenhuiszorg die we nu hebben te behouden.
- Doen we er alles aan om jongeren in onze provincie te houden of aan te trekken.
- Zijn er voldoende middelen voor het behoud en herstel van natuur, landschap en versterking van de biodiversiteit.
- Zorgen we voor een schoner milieu en een gezonde omgeving.
- Verbeteren we de kwaliteit van ons oppervlakte- en grondwater.
- Ondersteunen we boeren die willen overschakelen op biologische landbouw.
- Gaan we voor een circulaire economie en investeren we in groene waterstof.
- Worden inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken bij energieprojecten in hun omgeving en delen ze in de opbrengsten.
- Zorgen we voor schoon en betaalbaar openbaar vervoer dat regelmatig rijdt.
- Gaan we in Drenthe voor rechtvaardigheid.

We rekenen op uw steun!

SP Drenthe

E-mail: drenthe@sp.nl

Website: www.drenthe.sp.nl

Twitter: [@sp_drenthe](https://twitter.com/sp_drenthe)

1 **Inhoud**

2
3

4 **VOORWOORD** 1

5 **1. MILIEU EN ENERGIE** 3

6 **2. NATUUR** 4

7 **3. RUIMTE EN WATER**..... 5

8 **4. VERKEER EN VERVOER**..... 6

9 **5. ECONOMIE EN LANDBOUW** 7

10 **6. CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ** 8

11 **7. BESTUUR** 9

12
13
14

1 Milieu en Energie

Het grootste en meest urgente probleem van deze tijd is de opwarming van de aarde met alle klimaatgevolgen van dien. We moeten versneld overschakelen op duurzame energie en tegelijk energie besparen. Grootvervuilers en grootverbruikers moeten aangepakt worden en hun eerlijke deel gaan betalen. Klimaatarmoede moeten we voorkomen. Milieuregels moeten strikt worden nageleefd, voor bedrijven die een loopje nemen met de veiligheid is geen ruimte.

Belangrijke punten:

- De subsidieregelingen en gunstige leningen voor energiebesparende maatregelen, asbestsanering en duurzame energie moeten blijven en het liefst worden uitgebreid. Daar waar mogelijk wordt het asbest gelijk vervangen door zonnepanelen.
- We zijn voor een ambitieus provinciaal klimaatbeleid dat bijdraagt aan een energieneutraal Drenthe. Dat betekent ook dat we nu nóg meer moeten inzetten op energiebesparing.
- De regionale uitvoeringdienst moet meer middelen krijgen om de wettelijke verplichting voor bedrijven om energiebesparende maatregelen te nemen ook te kunnen handhaven.
- We vergroten de betrokkenheid van mensen bij het ontwikkelen en uitvoeren van duurzame projecten. Omwonenden moeten in een vroeg stadium inspraak krijgen over de plannen in hun omgeving.
- Het deelnemen aan het opwekken van zonne-energie, al dan niet via lokale opwek, moet volop gesteund worden. Onze voorkeur gaat uit naar coöperaties waar iedereen aan mee kan doen.
- Om Drenthe energieneutraal te maken is er voldoende ruimte beschikbaar op daken en ongebruikte gronden. Het is daarom niet nodig dat landbouw- en natuurgronden worden gebruikt voor zonne-akkers. Het effect van zonne-akkers op de omgeving moet goed worden onderzocht.
- Nog meer grote windmolens in Drenthe wijzen we af. Kleine windturbines op bijvoorbeeld industrieterreinen moet wel mogelijk blijven.
- Groene Waterstof is een belangrijke bouwsteen voor de energietransitie. Drenthe werkt actief mee aan de ontwikkeling van de waterstofeconomie.
- We zijn tegen (proef)boringen naar schaliegas vanwege de milieu- en veiligheidsrisico's en de aantasting van het landschap.
- We zijn tegen nieuwe vergunningen voor gaswinning in Drenthe.
- CO2 en chemisch- of radioactief afval moeten niet in de bodem worden opgeslagen.
- Vanaf 2025 geldt er een verbod op asbestdaken. Samen met gemeenten moeten we ervoor zorgen dat asbestdaken veilig worden gesaneerd en het asbest niet in het milieu terecht komt.

Voorbeelden van wat we de afgelopen periode hebben gedaan:

- We hebben ervoor gepleit extra geld te reserveren voor de energietransitie.
- Diverse keren hebben we gevraagd om op zoek te gaan naar alternatieven voor de grote windparken in de Veenkoloniën.
- Door deelname aan de demonstratie 'Sluit kerncentrale in Lingen Duitsland' hebben we niet alleen solidariteit laten zien maar ook de risico's voor Drenthe onder de aandacht gebracht.
- Onze motie voor aansluiting van Drenthe bij de statiegeldalliantie werd aangenomen.
- Via vragen hebben we onze zorgen geuit over de gaswinningsplannen en de wijziging van de hoeveelheid gasopslag bij Norg.

2. Natuur

Respect voor alles wat leeft is een zaak van beschaving én gezond verstand.

De natuur staat onder druk. Het aantal soorten dieren en planten neemt snel af. Daarom moet het Nationale Natuur Netwerk inclusief de verbindingzones snel gerealiseerd worden. Activiteiten die het leven en welzijn van mens en natuur nu en in de toekomst bedreigen moeten voorkomen worden.

Belangrijke punten:

- Er moeten voldoende middelen beschikbaar zijn voor het behoud en herstel van natuur, landschap en versterking van de biodiversiteit.
- Groen in en om dorpen en steden is cruciaal voor de leefbaarheid. We moeten ons uiterste best doen om bestaand groen te behouden en het liefst nog verder uit te breiden.
- Rondom de belangrijkste natuurgebieden - de Natura2000 – willen we een bufferzone waarin biologische landbouw bevorderd wordt. Hierdoor worden meer natuurdoelen bereikt.
- Samen met gemeenten en waterschappen breiden we het ecologische bermbeheer verder uit. Door minder te maaien en beter te zaaien zullen er meer insecten en dieren de ruimte krijgen.
- We bevorderen het gebruik van biologische bestrijdingsmiddelen. We pleiten voor een verbod op het gebruik van zogeheten ‘neonicotinoïden’.
- Fosfaat- en stikstofkringlopen moeten worden gesloten om vervuiling van de omgeving door landbouw tegen te gaan.
- Boeren worden gestimuleerd en ondersteund wanneer akkerranden zo worden aangelegd dat de biodiversiteit wordt verbeterd.
- We benadrukken het belang van het behoud van schaapskudden zowel voor het behoud van natuur- en landschap als vanwege de cultuurhistorische waarde die schaapskuddes voor Drenthe hebben.
- Dieren kennen geen grenzen. Wilde zwijnen, die de grens oversteken, moeten worden beschermd en niet worden afgeschoten. Ook de wolf is welkom, met houders van kleinvee worden afspraken gemaakt ter bescherming van hun vee.
- Wanneer schade ontstaat door dieren moet er een goede schaderegeling zijn.
- Wij zetten in op meer veilige oversteekplaatsen voor wild, zoals dassen en padden.
- We willen een verbod op plezierjacht. Voor beheerjacht geven we de voorkeur aan natuurlijk en diervriendelijk beheer.

Voorbeelden van wat we de afgelopen periode hebben gedaan:

- We ondersteunden de motie voor een programma voor meer biodiversiteit.
- We pleitten voor aansluiting bij ‘operatie Steenbreek’. Minder stenen en meer groen in de Drentse tuinen.
- Na een motie van D66, PvdA, SP en GroenLinks kwam de provincie in actie om de boerenlandvlinders, maar ook andere insecten te redden (“heel Drenthe zoemt”).

1 **3. Ruimte en Water**

2 De leefomgeving is belangrijk voor het welzijn en de
3 kwaliteit van leven van de inwoners van Drenthe. De
4 ruimte die we hebben willen we zo goed mogelijk
5 benutten door de verschillende functies tegen
6 elkaar af te wegen. Inwoners moeten in een zo
7 vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij
8 projecten in hun omgeving. We moeten meer doen
9 voor de verbetering van ons oppervlakte- en
10 grondwater. We werken nauw samen met
11 gemeenten en waterschappen.
12

13 **Belangrijke punten:**

- 14 • Samen met gemeenten stimuleren we woningcorporaties om leegstaande woningen in
15 krimpgebieden op te kopen, om het verlies aan ruimtelijke kwaliteit van dorpen en het
16 platteland tegen te gaan.
- 17 • Het ombouwen van leegstaande kantoren, winkels en scholen en de omvorming van
18 verouderde bedrijventerreinen naar een nieuwe (woon)bestemming wordt gestimuleerd. Dat is
19 goed voor de leefbaarheid, zorgt voor een beter gebruik van de schaarse ruimte en levert een
20 bijdrage aan de groeiende behoefte aan betaalbare woningen.
- 21 • Door het grote tekort aan goedkope woningen is er veel permanente bewoning op
22 recreatieparken. Omdat iedereen recht heeft op een woning (art. 25 Universele rechten van
23 de mens) moeten de provincie en gemeenten samen met deze bewoners op zoek naar een
24 passende oplossing.
- 25 • Via de Noordelijke Retail deal helpen we dorpen en steden bij de aanpak van de leegstand in
26 hun kernwinkelgebieden. We zijn tegen detailhandel buiten de kernwinkelgebieden
27 (Weidewinkels).
- 28 • De toegankelijkheid van overheidsgebouwen, bedrijven en instellingen voor mensen met een
29 beperking vraagt continue aandacht.
- 30 • Kringlooplandbouw wordt gestimuleerd om het mestoverschot terug te dringen en de
31 waterkwaliteit te verbeteren.
- 32 • We treden hard op tegen lozingen van drugsafval, landbouwgif en andere vervuiling van
33 grond- en oppervlaktewater. We zetten ook in op het terugdringen van medicijnresten in
34 afvalwater.
- 35 • Drenthe breed moeten er meer maatregelen genomen worden om verdroging te voorkomen
36 door zoet water langer vast te houden. Dit komt zowel de landbouw als de natuur ten goede.
- 37 • Met natuurvriendelijke oevers willen we de waterkwaliteit verbeteren en aantrekkelijk maken
38 voor watergebonden leven.
39

40 **Voorbeelden van wat we de afgelopen periode hebben gedaan:**

- 41 • We stelden schriftelijke vragen over mogelijke tariefsverhoging van het drinkwater en de
42 problemen bij de WMD.
- 43 • Een motie ingediend om met apothekers in gesprek te gaan of er een provinciaal
44 inzamelsysteem voor medicijnafval moet komen. De motie werd niet aangenomen.
- 45 • Aandacht gevraagd om perspectief te bieden aan vaste bewoners van vakantieparken.
- 46 • Aangedrongen om vast te houden aan een verbod op weidewinkels.
47
48

4. Verkeer en Vervoer

In Drenthe heb je de ruimte. Dat betekent tegelijkertijd dat inwoners soms flinke afstanden moeten afleggen. Om dorpen leefbaar te houden vinden wij het belangrijk dat er voorzieningen zijn en goed en betaalbaar openbaar vervoer dat regelmatig rijdt. De marktwerking in het spoor- en busvervoer willen wij tegengaan: niet concurrentie maar goede samenwerking is volgens ons de beste manier om goed en betaalbaar openbaar vervoer te organiseren.

Belangrijke punten:

- We willen zo snel mogelijk over op duurzaam openbaar vervoer. We gaan onderzoeken of we al voor 2030 over kunnen naar vervoer zonder CO2 uitstoot.
- De sociale veiligheid in het ov en op haltes en stations moet worden verbeterd door inzet van voldoende en goed opgeleid personeel en bijvoorbeeld door verlichte haltes.
- Het plan om 500 parkeerplaatsen aan te leggen bij de Punt vinden wij overbodig. Bij het transferium aan de A28 bij Haren staan elke dag veel van de parkeerplekken leeg. Nut en noodzaak voor een nieuw transferium is niet aangetoond.
- We zien kansen voor een treinverbinding tussen Zuidoost Drenthe, Twente, de Veenkoloniën en Groningen.
- We vinden het onverantwoord om nog meer gemeenschapsgeld te steken in een vliegveld waarvan het achterland te dunbevolkt is.
- We blijven investeren in een veilig en aantrekkelijk fietspaden netwerk. Zowel voor de recreatieve fietser als woon/werk fietsers.
- Om het wandelen aantrekkelijk te maken is een veilige en aantrekkelijke infrastructuur voor wandelaars nodig. De provincie werkt mee aan het behoud en uitbreiding van een samenhangend fijnmazig netwerk van wegen en paden.
- Samen met gemeenten wordt onderzocht of het op meerdere plaatsen mogelijk is om voorzieningen voor vaarrecreatie te combineren met voorzieningen voor campers.
- Het huidige onderhoudsniveau van de provinciale wegen en kanalen wordt gehandhaafd. Door bermen minder te maaien en beter te zaaien zullen er meer insecten en dieren de ruimte krijgen.
- Inwoners moeten in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij infrastructurele projecten in hun omgeving.

Voorbeelden van wat we de afgelopen periode hebben gedaan:

- Motie ingediend tegen de bezuinigingen op het busvervoer en voor beroepschauffeurs aan het stuur. De motie werd verworpen.
- We wilden uitstel van extra overheids geld voor Groningen Airport Eelde tot het luchthavenbesluit is goedgekeurd door de minister.
- Bewoners van Klijndijk en Schipborg ondersteund in hun verzet tegen plannen rond de N34.

1 **5. Economie en Landbouw**

2 **Het midden en kleinbedrijf (MKB) is de ruggengraat**
3 **van de economie, aanjager van vernieuwing en de**
4 **grootste banenmotor. Het MKB weerspiegelt de**
5 **menselijke maat; door hun schaal en aard bevinden**
6 **deze bedrijven zich midden in de samenleving,**
7 **tussen de mensen. We moeten zuinig zijn met**
8 **schaarse grondstoffen. Daarom werken we toe naar**
9 **een circulaire economie waar grondstoffen zoveel**
10 **mogelijk worden hergebruikt. We willen naar een**
11 **systeem waarbij een eerlijke prijs voor een eerlijk**
12 **product mogelijk is en waar boeren volgens**
13 **biologische, natuur inclusieve en circulaire**
14 **methodes ook echt loont. Dierenwelzijn moet daarbij**
15 **wat ons betreft bovenaan staan.**

17 **Belangrijke punten:**

- 19 • De overgang naar een circulaire economie moet een belangrijke plaats innemen in ons beleid. Net als duurzaamheid moet circulair denken en doen een vast onderdeel worden in de plannen voor onderwijs en arbeidsmarkt, overeenkomsten met partners en overheidsopdrachten. We zoeken naar mogelijkheden om hierin nog meer samen te werken met andere regio's, ook met de Duitse grensregio's.
- 21 • Wij willen af van het gebruik van plastic. Bij activiteiten, ondersteund door de provincie, worden geen ballonnen opgelaten. Plastic wegwerpgoederen, zoals bekers, worden zoveel mogelijk geweerd.
- 23 • Drenthe werkt volop mee aan het realiseren van de waterstofeconomie. Wanneer dat voortvarend wordt aangepakt kan deze groene energie-industrie zorgen voor economische groei, werkgelegenheid en een schoon alternatief bieden voor onze inwoners.
- 25 • We zetten in op het bevorderen van de Biologische landbouw. Biologische boeren kunnen de eerste jaren hun producten nog niet verkopen als biologisch. We pleiten voor een overgangsregeling voor deze periode.
- 27 • Boeren moeten hun bedrijfsactiviteiten gemakkelijker kunnen uitbreiden en daarmee een deel van hun inkomen kunnen verdienen bijvoorbeeld via natuur- en landschapsbeheer en activiteiten gericht op recreatie en toerisme.
- 29 • Wat ons betreft staat dierenwelzijn voorop. We willen geen megastallen. De veehouderij moet aangepast worden aan de natuurlijke behoeften van het dier, en niet andersom.
- 31 • Ondernemingen die zich richten op recreatie en toerisme zijn goed voor de werkgelegenheid en zorgen voor "reuring" in de omgeving. Zij dragen bij aan de leefbaarheid en economie mits het binnen de directe omgeving past en de natuur niet wordt overbelast.
- 33 • De bestrijding van werkloosheid onder jongeren en ouderen moet extra aandacht krijgen.

44 **Voorbeelden van wat we de afgelopen periode hebben gedaan:**

- 46 • Vanuit de SP werden moties ingediend voor een versnelling richting een circulaire economie en voor meer biologische landbouw. Beide moties haalden het niet.

6. Cultuur en Maatschappij

Drenthe is een provincie die te maken heeft met vergrijzing en ontgroening. De beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen en de (acute) zorg in Drenthe staan onder druk.

Het bevorderen en ruim baan geven aan allerlei vormen van creativiteit verrijkt ons leven. Een breed aanbod van kunst en cultuur moet daarom beschikbaar en toegankelijk zijn voor een groot publiek.

Belangrijke punten:

- We stimuleren lokale initiatieven op het platteland als het gaat om voorzieningen, samenhang, werkgelegenheid, armoede en zorg. Inwoners moeten de ruimte krijgen om zelf met oplossingen te komen, te investeren in vrijwilligers en mensen met elkaar te verbinden.
- We zetten ons samen met de gemeenten actief in om armoede, laaggeletterdheid en eenzaamheid in onze provincie aan te pakken. We ondersteunen initiatieven die de gezondheid bevorderen.
- De provincie moet alles op alles zetten om voor de regio voldoende (ziekenhuis)zorg te behouden.
- Om de leefbaarheid op het platteland te verbeteren blijven we het organiseren van de zorg(voorzieningen) dichtbij ondersteunen.
- Zorgbelang Drenthe blijven we subsidiëren. Ze zorgen voor; onafhankelijke belangenbehartiging voor mensen met een zorgvraag, stimuleren vernieuwende initiatieven in de zorg en investeren in nieuwe concepten en oplossingen met betrokkenheid van inwoners.
- De vergrijzing is niet te stoppen maar we moeten er wel voor zorgen dat jongeren in onze provincie kunnen wonen, studeren en werken.
- Iedereen die dat wil moet een sport kunnen beoefenen. We investeren in Breedtesport. We zijn terughoudend bij het subsidiëren van topsport, zeker in takken van sport waar de commercie toonaangevend is.
- We maken het mogelijk dat iedere school aandacht kan besteden aan natuureducatie. Ook wordt hierbij aandacht aan dierenwelzijn besteed.
- Wij koesteren organisaties als Drentse Vereniging voor Dorpsbelangen en Dorpshuizen (BOKD), die tegen lage kosten een hoog rendement leveren bij de begeleiding van actieve dorps- en bewonersorganisaties die de leefbaarheid en de sociale samenhang bevorderen.
- Kunst- en Cultuureducatie, deelname aan culturele activiteiten, en talentontwikkeling ondersteunen we. De grotere musea blijven we subsidiëren maar ook de kleine musea verdienen onze aandacht.
- De theaters in Drenthe zijn belangrijke regionale voorzieningen. We zijn voor een intensief gebruik met een aantrekkelijk aanbod, waarbij lokale muziekverenigingen, Drentse artiesten, maar ook bijvoorbeeld popmuziek een plek kunnen vinden.
- Archeologisch en cultureel erfgoed wordt goed bewaard en vastgelegd.

Voorbeelden van wat we de afgelopen periode hebben gedaan:

- Onze motie 'Drenthe actief tegen armoede' werd met algemene stemmen aangenomen.
- We hebben deelgenomen aan de demonstratie voor behoud van verloskunde in Hoogeveen en publiceerden een opinieartikel 'de ziekenhuiszorg in de regio moet blijven'.
- Er zijn vragen gesteld over de manier waarop schuldhelpverlening in Drenthe is geregeld.
- Om jong talent te stimuleren hebben we via een motie geprobeerd een stipendium Kunst en Cultuur te realiseren. De motie haalde het niet.

7. Bestuur

Om de democratie goed te laten werken, moet besluitvorming helder en inzichtelijk zijn en de afstand tussen bestuur en inwoners zo klein mogelijk. De provincie moet zuinig omgaan met het beschikbare geld. Samen met inwoners, gemeenten en waterschappen, bedrijven en instellingen zorgen we ervoor dat Drenthe duurzaam, sociaal, schoon, groen en veilig blijft.

Belangrijke punten:

- We willen de inwoners via referenda en (lokale) hoorzittingen meer invloed geven op het provinciale beleid.
- Het opleggen van geheimhouding en vertrouwelijkheid aan statenleden en het houden van besloten vergaderingen moet tot het minimum worden beperkt.
- De Commissaris van de Koning en de leden van Gedeputeerde Staten mogen maatschappelijke nevenfuncties vervullen waarvoor zij alleen een onkostenvergoeding krijgen. De nevenfunctie mag niet leiden tot belangenverstrengeling, zelfs niet tot de schijn daartoe.
- Het toezicht en de controle op de juiste besteding van provinciale subsidies en de correcte naleving van de subsidievoorwaarden moet verder worden aangescherpt.
- Voor organisaties en instellingen die elk jaar subsidie krijgen van de provincie is de norm van de topinkomens het maximaal inkomen van een gedeputeerde. Dit kan via de subsidieverordening worden vastgelegd.
- Inhuur van externe deskundigen kan soms nodig zijn, maar moet tot het uiterste beperkt worden en mag op jaarbasis nooit meer bedragen dan maximaal tien procent van het totale bedrag dat uitgegeven wordt aan personeelskosten.
- De opcenten motorrijtuigenbelasting worden niet verhoogd, met uitzondering van de inflatiecorrectie.
- De provincie blijft zich inzetten voor het verbeteren van de sociale acceptatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender en intersekse personen (LHBTI's)

Voorbeelden van wat we de afgelopen periode hebben gedaan:

- We hebben meerdere keren schriftelijke vragen gesteld over de Watermaatschappij Drenthe en de financiële problemen rond hun Indonesische waterprojecten.
- Vragen gesteld over de subsidie aan Sensor Universe. Uiteindelijk kwam er, ondanks 175 miljoen aan overheidsgeld, niets terecht van de vele sensorprojecten.
- Motie mede-ingediend om de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBT-inwoners te bevorderen. De motie werd gesteund door alle fracties.